

Verslag digitale vergadering raadsronde d.d. 20 mei 2020

Verslag: Het Notuleercentrum

GGD Zuid-Limburg

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw Slangen
College: wethouder De Graaf
Griffie: de heer Golsteijn (secretaris)
Ambtelijke ondersteuning: de heer Kerstens, mevrouw Verstraeten

Fractievoordrers: Es Sadki (CDA), Habets (SPM), Janssen (GroenLinks), Politsch (D66), Van Gool (PvdA), Limpens (VVD), Schut (SP), Voorst (PVM), Frijns (SAB), Meijer (50PLUS), Gunther (Groep Gunther).

De **voorzitter** opent de vergadering en heet allen welkom. Zij licht de werkwijze en vergaderorde van deze digitale vergadering toe. Het burgerlid Van Gool zal namens de PvdA het woord voeren. Zij is in een recente raadsvergadering al wel door haar fractie voorgedragen, maar de formele benoemingsprocedure is nog niet afgerond. De voorzitter constateert dat de aanwezigen geen bezwaar hebben tegen haar woordvoering. In deze vergadering staan de jaarrekening en de begroting van de GGD op de agenda. De voorzitter roept de deelnemers op hun vragen te beperken tot het voorstel. Vooraf geeft zij de wethouder het woord om iets te zeggen over de GGD in de huidige crisissituatie.

Wethouder **De Graaf** zegt dat de GGD niet bij deze vergadering aanwezig is vanwege de hoge werkdruk op dit moment. De coronacrisis legt een groot beslag op de inzet van de GGD. Vanaf 1 juni moet de GGD de testcapaciteit verhogen. Naar verwachting is dat haalbaar. De extra inzet van de GGD leidt tot extra kosten, die nu worden geïventariseerd. De GGD'en hebben over dekking van deze kosten al een brief aan de minister gestuurd. Eventuele extra kosten ten laste van de gemeente in dit kader kunnen aanleiding zijn voor een begrotingswijziging. In zijn brief van 8 mei licht de GGD de aanpak in deze crisis nader toe. De JGZ is sinds 2020 deel van de GGD. In 2021 zal een separate begroting voor de JGZ worden opgesteld. De JGZ wordt dan een zelfstandig programma. In het raadsvoorstel staat per abuis dat binnen de JGZ de leeftijdsgroep van 0 tot 4 valt onder de GGD en die van 4 tot 12 onder Envida. Dat is precies andersom. Positief is dat Veilig Thuis zich heeft gehouden aan de opdracht om te werken binnen de begroting. Het belang van het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling is groot. De meldcode speelt daarin een belangrijke rol. Op verschillende plekken zal daar meer bekendheid aan worden gegeven.

CDA (Es Sadki) merkt op dat op pagina 6 van het raadsvoorstel wordt verwezen naar het jaartal 2019, waar dat 2020 moet zijn.

SPM (Habets) wil weten hoe de resultaten van de GGD, die ten laste zullen komen van de deelnemende gemeenten, worden verwerkt in bezuinigingen. De algemene reserve bij acute zorg is nu nog € 2,4 miljoen, maar dat bedrag is niet onuitputtelijk. Het is een bewuste keuze geweest om een beperkt weerstandsvermogen aan te houden. Omdat tegelijkertijd sprake is van een hoog risicoprofiel en actieve sturing gewenst is, vindt SPM het belangrijk dat dit goed gemonitord wordt. SPM wil weten hoe de financiële consequenties van de coronacrisis in beeld worden gebracht en worden gefinancierd. SPM vraagt een nadere toelichting op de hogere personeelskosten bij de GGD. Ook wil ze weten of de rente en aflossing van de negen leningen die uitstaan, worden opgebracht door de gemeenten die daarvan gebruikmaken of door alle deelnemende gemeenten.

GroenLinks (Janssen) complimenteert allereerst de voorzitter. De fractie constateert dat de ambities ten aanzien van de GGD hoog zijn, net als de kosten. Het budget is daarentegen beperkt. Opvallend is dat wordt voorgesteld geen zienswijze in te dienen, terwijl dat bij bijvoorbeeld Omnibuzz wel zal worden gedaan. Het is nu al duidelijk dat corona veel invloed zal hebben op alle programmaliijnen. Met een zienswijze kan een signaal worden afgegeven over de zorgen die de gemeente heeft over de continuïteit van de programma's. GroenLinks hoort graag van de wethouder hoe en wanneer de raad kennis kan nemen van de effecten van corona op de capaciteit van de GGD en de begroting van deze GR.

D66 (Politsch) zegt dat een aantal vragen al beantwoord is in de inleiding van de wethouder. Voor het overige sluit D66 zich aan bij de reeds gestelde vragen. Ook D66 wil weten wanneer een eerste begrotingswijziging kan worden verwacht, en of daarin de gevolgen van de coronacrisis zullen worden meegenomen.

PvdA (Van Gool) vraagt een toelichting bij de eerder uitgesproken verwachting dat de kosten van de COVID-19-uitbraak niet zozeer bij de veiligheidsregio's zullen landen als wel bij de GGD'en, en dat daarvoor landelijke gelden beschikbaar zullen worden gesteld. De GGD heeft een belangrijke rol in de publieke gezondheid. Uit de begroting of jaarrekening blijkt niet dat financiering wordt gezocht voor het project Zuid Spring Er Uit! bij ZonMw en NWO. De PvdA zou graag meer inzicht krijgen in die financiering en ontvangt dan ook graag een separate afrekening van dit project. Vorig jaar vroeg de GGD uitgebreid aandacht voor het project Gezonde Basisschool. Toch is gekozen voor het project JOG in plaats daarvan. De PvdA vraagt naar de achtergrond bij die keuze. Op pagina 12 van de ontwerpbegroting wordt gesteld dat de GGD heeft kunnen voldoen aan de vele financiële taakstellingen van de afgelopen jaren. In diezelfde passage wordt echter geschreven dat de GGD financieel kwetsbaar is. Dat vraagt om een nadere uitleg. De PvdA vraagt naar de stand van zaken van de JGZ-organisatie voor Zuid-Limburg en de rol van de kwartiermaker daarin. De wethouder kondigt voor 2020 een evaluatie aan van het risicogestuurd toezicht in het kader van de Wmo. De PvdA wil weten wanneer de raad deze evaluatie tegemoet kan zien.

VVD (Limpens) vindt de stukken helder en steunt het voorstel.

SP (Schut) heeft geen vragen over de stukken. De SP heeft wel veel vragen over de gevolgen van de coronacrisis voor de GGD, zijn begroting en de uitvoering van programma's. Van de wethouder hoort de fractie graag op welke manier de raad daarbij betrokken blijft.

PVM (Voorst) merkt op dat in de begroting al rekening is gehouden met de mogelijke uitbraak van een nieuwe infectieziekte. In de financiële paragraaf is daarover echter niets opgenomen. PVM vraagt of dat klopt, en of in de risicoparagraaf wél rekening wordt gehouden met een dergelijke uitbraak. Ook wil spreker weten in hoeverre de coronacrisis effect zal hebben op huidige en toekomstige begrotingen, en op de financiële positie van de GGD en die van de gemeenschappelijke regeling. Vraag is of extra kosten van de GGD onder andere voor rekening van de gemeente Maastricht zullen komen, en waarom de bestuurlijke keuze is gemaakt om geen reserves op te bouwen. Tot slot wil PVM weten of in het licht van bezuinigingen minder geld beschikbaar komt voor Veilig Thuis, en wat het effect van het raadsvoorstel is gezien alle extra kosten die in de huidige crisis gemaakt worden.

SAB (Frijns) sluit zich aan bij de vragen die al gesteld zijn.

50PLUS (Meijer) heeft zorgen over de oplopende kosten in de komende jaren. De vraag is hoe deze gedekt worden, nu grote tekorten nog niet zijn ingevuld. 50PLUS vindt dat in de begroting van Geweld hoort nergens thuis te weinig aandacht wordt besteed aan ouderenmishandeling. De nood is wat dat betreft hoog.

Groep Gunther (Gunther) sluit zich aan bij de reeds gestelde vragen. De GGD voorziet een sluitende begroting. Opvallend is dat er weinig extra middelen komen voor de jeugdzorg. Dat baart spreker zorgen.

Wethouder **De Graaf** zegt dat de GGD in het kader van de crisis een aantal taken opgelegd heeft gekregen vanuit andere overheidsorganen. Het lijkt logisch dat de gemeente niet voor de kosten van deze taken hoeft op te draaien. Het Rijk is al gevraagd daarover duidelijkheid te verschaffen. Ongetwijfeld zullen er ook kosten voor de gemeente overblijven. De raad wordt hierover op de hoogte gehouden.

Voor een aantal ambities in het meerjarenprogramma moet nog financiering worden gevonden. Dat was al zo, maar wordt een grotere uitdaging in het licht van de coronacrisis. De GGD zal in deze tijd duidelijke prioriteiten moeten stellen. Het dagelijks bestuur van de GR benadrukt dat de reguliere taken van de GGD bewaakt moeten blijven. Veel over de gevolgen van de coronacrisis blijft nog onduidelijk. Zo is op dit moment niet te zeggen wanneer een eerste begrotingswijziging verwacht kan worden.

Het voorstel is om bij de GGD geen zienswijze in te dienen. Veel reguliere taken van de GGD lopen ook nu gewoon door. Bij Omnibuzz wordt wel een zienswijze ingediend, omdat het college het nodig vindt daar aandacht te vragen voor de reguliere dienstverlening. De raad kan er zelf voor kiezen alsnog een zienswijze in te dienen. De wethouder heeft eerder eens voorgesteld een zienswijze in te dienen om daarmee voor bepaalde zaken aandacht te vragen. De raad gaf toen echter aan dat hij dat niet de functie van een zienswijze vond. De Gezonde Basisschool is een programma binnen Zuid Spring Er Uit. Voor uitbreiding van het aantal gezonde basisscholen worden aanvragen voor financiering voorbereid. JOG maakt deel uit van de Trendbreuk en ook daar wordt nog steeds op ingezet.

De JGZ is al een feit, zodat er geen kwartiermaker meer is. Hoe het in het verleden is gelopen met de kwartiermaker kan eventueel schriftelijk worden toegelicht.

De evaluatie van het risicogestuurd toezicht op de Wmo stond op de agenda, maar heeft op dit moment wat minder prioriteit.

Er is wel degelijk aandacht voor ouderenmishandeling bij Veilig Thuis. In de visie is ouderenmishandeling een van de thema's. Training en scholing op dat punt zijn voor signalering belangrijk, op diverse plekken.

Op het gebied van jeugd heeft de GGD met name aandacht voor de jeugdgezondheidszorg. Daarmee wordt mede getracht de instroom in de jeugdzorg te beperken. De wethouder is positief over de inspanningen die op dit punt verricht worden.

De GGD heeft een reserve, die dekking geeft aan de tekorten. De GGD heeft zelfs meer reserves dan sommige andere gemeenschappelijke regelingen. De wethouder zou gedetailleerde vragen over rentes en aflossingen liefst schriftelijk willen ontvangen.

De heer **Kerstens** zegt dat de acties op het gebied van het regionale gezondheidsbeleid vooral reeds lopende initiatieven zijn, die nog sterker met elkaar verbonden worden. Voor Kansrijke start is een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend. Binnenkort start op dit gebied een landelijke en provinciale lobby van het programmabureau en de gemeente. Een ambtelijke werkgroep inventariseert welke acties er zijn die passen binnen het programma Trendbreuk. Daarbij wordt gezocht naar verbetering door koppeling van die bestaande initiatieven.

Mevrouw **Verstraeten** zegt dat in de stukken is toegelicht op welke wijze negatieve resultaten gefinancierd worden door dan wel terugvloeien naar de gemeente, en welke onderdelen ten laste worden gebracht van de reserves.

De **voorzitter** opent de tweede termijn.

CDA (Es Sadki) geeft complimenten voor het voorzitterschap. Wat het CDA betreft is het voorstel rijp voor behandeling, als hamerstuk.

SPM (Habets) vraagt of ook voor de gemeenschappelijke regeling GGD twee begrotingswijzigingen per jaar te verwachten zijn, net als bij andere gemeenschappelijke regelingen. Ook wil de fractie weten of en wanneer financiële, kwantitatieve of kwalitatieve gegevens van de GGD kunnen worden verstrekt in verband met de coronacrisis. SPM herhaalt de vraag over rente en aflossing van leningen: worden deze ten laste gebracht van de gemeente die van de bijbehorende diensten gebruikmaakt, of ten laste van alle deelnemende partijen?

GroenLinks (Janssen) vraagt de wethouder om toe te zeggen dat zij de raad zo snel mogelijk zal informeren over concrete gevolgen van de coronacrisis voor de begroting. Met die toezegging zal GroenLinks instemmen met behandeling als hamerstuk.

D66 (Politsch) sluit zich hierbij aan.

PvdA (Van Gool) ziet uit naar de antwoorden van het Rijk over vergoedingen in verband met extra taken voor de GGD. Voorts sluit zij zich aan bij de opmerkingen van SPM en GroenLinks.

VVD (Limpens) geeft eveneens complimenten voor het voorzitterschap. De fractie vindt het stuk rijp voor besluitvorming, als hamerstuk.

SP (Schut) wacht de beantwoording van de wethouder in tweede termijn af, maar stemt in principe in met behandeling van het voorstel als hamerstuk.

PVM (Voorst) sluit zich aan bij de voorgaande sprekers. De fractie houdt rekening met een begrotingswijziging later dit jaar en blijft graag geïnformeerd over de financiële situatie van de GGD. Het voorstel kan als hamerstuk behandeld worden.

SAB (Frijns) stemt in met behandeling als hamerstuk.

50PLUS (Meijer) sluit zich aan bij de inbreng van GroenLinks. 50PLUS zal het voorstel nog eenmaal in de fractie bespreken. Aan de wethouder de vraag of er een vertrouwenspersoon is op het gebied van ouderen mishandeling.

Groep Gunther (Gunther) sluit zich aan bij voorgaande sprekers. Het stuk kan als hamerstuk worden behandeld.

Wethouder **De Graaf** zal de overige vragen die nog gesteld zijn schriftelijk beantwoorden. Zodra er meer informatie is over de financiële impact van corona op de GGD die zij kan delen, zal zij de raad daarvan op de hoogte stellen.

De **voorzitter** herhaalt de toezeggingen van de wethouder:

- De wethouder zal de raad informeren over de financiële effecten van corona op de GGD zodra dat voor haar mogelijk is;

- De wethouder zal de openstaande vragen aangaande de reserves en het weerstandsvermogen schriftelijk beantwoorden;
- De wethouder zal de vraag inzake een vertrouwenspersoon of functionaris binnen Veilig Thuis op het gebied van ouderenmishandeling schriftelijk beantwoorden.

De **voorzitter** sluit de vergadering.